

Raadsvoorstel

Agendapunt	14
Raadsvergadering	28 januari 2026
Portefeuillehouder	J. van Egmond
Begrotingsprogramma	4. Inwoners
Onderwerp	Zienswijze kaderbrief programmabegroting 2027 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Zaak/document nr.	2306461

Besluit om:

1. De zienswijze op de kaderbrief 2027 kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Inleiding

Eind 2025 is de kaderbrief 2027 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (hierna te noemen VRGZ) ontvangen. In de kaderbrief informeert de VRGZ op hoofdlijnen over de ontwikkelingen en het beleid voor het jaar 2027, en de verwachte (mogelijke) financiële consequenties. De kaderbrief is een eerste opstap in de voorbereiding op de programmabegroting VRGZ.

U kunt uw zienswijze kenbaar maken aan het dagelijks bestuur (DB) van VRGZ. In de zienswijze wordt ingegaan op de volgende punten:

- nieuwe bestuursperiode
- taakstelling
- rechtmatigheid
- mogelijke ontvlechting bedrijfsvoering VRGZ/GGD-GZ
- scheiding wettelijke en aanvullende taken
- financiële ontwikkelingen en kaders
- onzekerheid Rijksbijdrage BDuR en weerbaarheid
- methodiek indexering

Deze begroting wordt medio april aangeboden aan alle gemeenteraden in de regio.

Beoogd effect

Met het indienen van de zienswijze bent u in staat uw kaderstellende rol uit te oefenen en invloed uit te oefenen op de programmabegroting 2027 van VRGZ.

Toekomstvisie Tiel

Om Tiel een duurzame toekomst te geven, omarmen we de 17 wereldwijde duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties, waaronder het werken aan een leefbare en veilige leefomgeving.

Collegeprogramma

Samenwerken doen we niet alleen met onze inwoners en maatschappelijke partners, maar ook met medeoverheden. Als gemeente nemen we deel aan verschillende samenwerkingsverbanden om kennis uit te wisselen over actuele ontwikkelingen en uitdagingen. Onze ambitie is hierin een voortrekkersrol te nemen die past bij onze toekomstvisie. Wij vinden het belangrijk om 'samen' doelen te bereiken.

Global goals

De VRGZ draagt bij aan Global Goal nummer 17. Partnerschap aangaan om doelen te bereiken. De VRGZ is bij uitstek een partnerschap in de regio waarin gemeenten gezamenlijk wettelijke taken uitvoeren middels een beleidsarme manier.

Argumenten

1.1 U (de Raad) bent geïnformeerd over de kaderbrief 2027.

Met de kaderbrief 2027 VRGZ wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen en beleid voor het jaar 2027. Daarnaast wordt u geïnformeerd over de financiële uitgangspunten en risico's voor 2026.

1.2 De raad is bevoegd besluiten te nemen over de financiële kaders.

Door het versturen van de zienswijze wordt de raad in staat gesteld kaders te stellen en richting te geven aan de inhoud van de begroting 2027 van de VRGZ. De voorgestelde maatregelen uit de Kaderbrief 2027 hebben betrekking op het voldoen aan wettelijke taken en landelijke beleidsontwikkelingen, waaronder de herziening van de Wet Veiligheidsregio's, Versterking van regio-overstijgende samenwerking en Bescherming vitale infrastructuur (Vitaal verklaring). Niet anticiperen op deze wijzigingen brengt het risico met zich mee dat gemeente en regio niet voldoen aan hun wettelijke verantwoordelijkheden, wat kan leiden tot bestuurlijke en juridische consequenties.

1.3 Er liggen gezamenlijke uitgangspunten richting de GR'en.

In de regio is afgesproken om gezamenlijke uitgangspunten te hanteren in de concept zienswijzebrief. De uitgangspunten zijn gericht op: nieuwe bestuursperiode, taakstelling en rechtmatigheid. Door samen in regionaal verband op te trekken hebben we meer grip op GR'en.

1.4 Er is behoefte aan extra zorgvuldigheid met het financieren van zowel bestaande als nieuwe taken.

De gemeenteraad heeft op 11 juni 2025 een taakstellende bezuiniging vastgesteld vanaf 2026, wat zich voor alle gemeenschappelijke regelingen vertaalt naar een verplichte bijdrageverlaging voor de gemeente. Deze bezuiniging is in 2024 reeds vertaald in een gezamenlijke zienswijze van de Rivierenland-gemeenten en grotendeels overgenomen in de begrotingen 2026 van de meeste gemeenschappelijke regelingen. Zoals aangegeven in de kaderbrief 2027 en in reacties op eerdere zienswijzen vindt het bestuur van VRGZ deze taakstellende bezuiniging onwenselijk en onverantwoord gezien de huidige ontwikkelingen op het gebied van veiligheid. Desalniettemin willen we de VRGZ verzoeken om zo zorgvuldig en efficiënt mogelijk om te gaan met de financiering van zowel bestaande kerntaken als nieuwe taken die gemeenten er vanuit de VRGZ bij krijgen.

1.5 We sturen samen met andere gemeenten meer aan de voorkant.

Het gezamenlijk benoemen en vaststellen van uitgangspunten vanuit een zienswijze biedt duidelijkheid en verhoogt de transparantie voor de deelnemende gemeenten en de gemeenschappelijke regeling. De kans is daarbij groter dat deze uitgangspunten ook daadwerkelijk worden gehanteerd bij de begroting.

1.6 Er zijn zorgen over de mogelijke ontvlechting VRGZ – GGD Gelderland-Zuid.

Wij hebben met zorg kennisgenomen van het onderzoek naar een mogelijke ontvlechting van de gezamenlijke bedrijfsvoering tussen VRGZ en GGD Gelderland-Zuid, en de voorkeur die daarbij lijkt uit te gaan naar een zelfstandige bedrijfsvoering voor de GGD. Deze ontwikkeling komt voor gemeenten onverwacht, de raad is hierbij nauwelijks betrokken geweest. Een besluit met zulke financiële en organisatorische gevolgen vraagt om een aanvullende bestuurlijke afweging door

de deelnemende gemeenten. Een aanvullend knelpunt is de timing en uitvoerbaarheid, gezien de krapte in capaciteit, samenloop met nieuwe wetgeving en bezuinigingsopgaven. Gedurende het hele traject moet de continuïteit van de dienstverlening en de uitvoering van wettelijke taken volledig geborgd blijven.

Er is geadviseerd géén definitieve financiële besluiten te nemen voordat een zorgvuldig opgesteld uitvoeringsplan beschikbaar is met uitgewerkte varianten, impactanalyses en een heldere kostenverdeling. Dit moet leiden tot een transparant proces, continuïteit van dienstverlening en een financieel gezonde organisatie, zonder extra lasten voor gemeenten. Tot slot is het noodzakelijk dat de besluitvorming over deze voorgenomen afsplitsing in gezamenlijkheid wordt genomen met het bestuur van de GGD, waarbij er een tijdige en eenduidige communicatie plaatsvindt richting de raden over de financiële impact, het tijdspad en de dienstverlening.

1.7 Er is een behoefte aan meer duidelijkheid over de scheiding tussen wettelijke en aanvullende taken en de financiële dekking.

De Kaderbrief 2027 bevat ambities die verder reiken dan de wettelijke taken op het gebied van crisisbeheersing en brandweezorg. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om deze ambities zorgvuldig af te wegen tegen hun financiële en beleidsmatige ruimte. Wij vragen daarom om een expliciete en transparante scheiding tussen wettelijke verplichtingen en optionele ambities in de begroting en meerjarenraming. Daarnaast verzoeken wij VRGZ om bij nieuwe initiatieven duidelijk aan te geven welke taken voortkomen uit landelijke verplichtingen en welke aanvullend zijn, inclusief de financiële dekking. Dit stelt gemeenten in staat om weloverwogen keuzes te maken en voorkomt dat regionale ambities automatisch leiden tot structurele lastenverzwaring voor gemeenten. Alleen op die manier kunnen gemeenten hun rol als opdrachtgever en toezichthouder goed invullen en blijven investeringen in veiligheid proportioneel en beheersbaar.

1.8 Er is een behoefte aan meer duidelijkheid over financiële ontwikkelingen, kaders en weerbaarheid in financieel onzekere tijden.

De financiële kaders voor de komende jaren staan onder druk door rijkskortingen en stijgende kosten. Het Rijk stelt extra middelen beschikbaar voor weerbaarheid, maar de verdeling is onzeker. Proactieve regionale inzet is noodzakelijk om deze kansen te verzilveren zodat we als Veiligheidsregio adequaat kunnen reageren op crises en het vertrouwen van inwoners en partners waarborgen. Echter kan de gemeente Tiel uitsluitend instemmen met structurele uitgaven wanneer zij zijn ingebed in een transparant, meerjarig en deugdelijk onderbouwd plan, want structurele uitgaven financieren met incidentele middelen is risicovol. Deze randvoorwaarden dienen vooraf ondubbelzinnig te worden vastgelegd en gecommuniceerd. Deze instemmingsvereisten gelden ook voor de voorgestelde investeringen in crisisbeheersing, cyberveiligheid en vastgoedonderhoud.

Ook willen we benadrukken dat nieuwe investeringen niet mogen leiden tot een te lage algemene reserve, omdat dit de financiële weerbaarheid van de organisatie ernstig ondermijnt. Gemeenten verwachten dat VRGZ een strikte norm hanteert voor minimale reservevorming en dat eventuele tekorten niet automatisch worden afgewenteld op gemeentelijke bijdragen. De reserve moet voldoende zijn om onvoorziene risico's, zoals extreme prijsstijgingen, vastgoedonderhoud en personele nazorg (PTSS), op te vangen. Transparantie over de inzet van reserves en een meerjarige strategie voor risicobeheersing zijn essentieel om vertrouwen en financiële stabiliteit te waarborgen.

Kanttekeningen

1.2 De zienswijze wordt meegenomen in de besluitvorming, maar deze is niet bepalend.

De zienswijze van Tiel op de kaderbrief 2027 is input voor de (concept) begroting 2027 van de VRGZ. Op de (concept) begroting kunt u vervolgens ook weer een zienswijze indienen, maar het AB van de VRGZ stelt uiteindelijk de begroting vast.

1.8 We erkennen de noodzaak van het structureel waarborgen van continuïteit en (digitale) weerbaarheid in de veranderende wereld.

Fysieke incidenten, digitale dreigingen en maatschappelijke ontwrichting vragen om investeringen in een robuuste veiligheidsorganisatie. De Kaderbrief 2027 van Veiligheidsregio Gelderland-Zuid benadrukt dat het niet versterken van onze basis leidt tot grotere kwetsbaarheid en uiteindelijk tot hogere maatschappelijke en financiële schade. Proactieve maatregelen zijn daarmee een bestuurlijke verantwoordelijkheid. De structurele inzet van een casemanager nazorg/PTSS, investeringen in digitale weerbaarheid en vastgoed zijn voorbeelden van proactieve maatregelen. Dit is niet alleen een morele verplichting, maar ook een strategische keuze om de kwaliteit en continuïteit van de organisatie te borgen. Tegelijkertijd vragen wij om volledige transparantie over de structurele kosten die hiermee gemoeid zijn.

Aanpak / uitvoering

Na de vaststelling van de zienswijze gemeente Tiel op de kaderbrief 2027 in de gemeenteraad van 28 januari 2026 zal deze naar het DB van de VRGZ worden gestuurd.

Communicatie en participatie

De zienswijze sturen we naar VRGZ . Pas als de begroting bekend wordt, zal duidelijk zijn wat gevolgen zijn op het gebied van communicatie en participatie dus voor nu wordt niet actief gecommuniceerd.

Financiën

De kaderbrief is een eerste stap in de voorbereiding op de programmabegroting van de VRGZ 2027 die in het voorjaar van 2026 aan de gemeenten wordt aangeboden.

Bijlage(n)

1. Kaderbrief 2027
2. Concept brief Zienswijze gemeente Tiel op de kaderbrief 2027 VRGZ
3. Raadsbesluit Zienswijze gemeente Tiel op de kaderbrief 2027 VRGZ

Burgemeester en wethouders van Tiel,
de secretaris, de burgemeester,

Beslissing raad d.d.: 28 januari 2026
de griffier,

Meer informatie:

Team:	Veiligheid en Handhaving
-------	--------------------------